شناسنامه ماده:

	دوره	کد ماده	عنوان ماده	نوع ماده	واحد	نوع واحد	ساعات هفتگی
	کارشناسی ارشد پیوسته		فقه اللغه ۱	پایه	۱	نظری	۱
رشته	قرآت						
روش تدریس	القایی						
تعریف ماده	فقه اللغة به موضوعات مطرح شده در فقه اللغة قدیم و جدید و بحث‌هایی از زبان‌شناسی نوین می-پردازد، نظیر لغت، فقه اللغه، فیلولوجی، تفاوت لغت و کلام در نزد دوسوسور، رابطه لغت و اندیشه، مناهج مختلف پژوهش در زبان، زبان‌های سامی، اهمیت بررسی زبان‌های سامی به نسبت زبان عربی، مصادر احتجاج در لغت، عربی باقیه و تفاوت لهجه قریش و تمیم، بررسی لغت ادبی و شعبی، معیار لغویان در پذیرش و اخذ از قبایل، و مساله اعراب می‌پردازد.						
اهداف ماده	۱- آشنایی با زبان و ویژگی‌های آن ۲- آشنایی با مناهج مختلف در پژوهش زبانی ۳- آشنایی با دو منهج نحوی(کوفی و بصری) ۴- آشنایی با مصادر احتجاج و اقسام شعرا در استدلال لغوی ۵- آشنایی با زبان‌های سامی و تاثیر آن در بررسی زبان عربی ۶- درک مساله اعراب						
دستاورد آموزشی	انتظار می‌رود طلاب رشته قرآت پس از گذراندن این ماده درسی بتوانند با تاریخچه مطالعات زبانی، زبان و ویژگی‌های آن، مناهج مختلف در پژوهش زبانی، مصادر احتجاج و اقسام شعرا در استدلال لغوی، زبان‌های سامی و تاثیر آن در بررسی زبان عربی و مساله اعراب در زبان عربی آگاهی پیدا کنند.						

جدول ارزیابی و امتحانات:

ردیف	مورد	حداقل	حداکثر	توضیحات
۱	تعاریف، شروط و تقسیمات	۲۰	۶۰	
۲	توضیحات و مثال	۳۰	۷۰	
۳	تطبیقات	۵	۱۰	

مراجع و مصادر:

۱- بیولوژی نص، نشانه شناسی وتفسیر قرآن، تهران، علیرضا قایمی نیا، سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ واندیشه اسلامی، الطبعة الثانیة، ۱۳۹۳ هـ.ش.
۲- دراسات فی فقه اللغة، صبحی الصالح، دار العلم للملایین، بیروت- لبنان، الطبعة الثالثة، ۲۰۰۹م.
۳- زبان و تفکر، محمد رضا باطنی، الطبعة التاسعة، نشر آگه، ۱۳۸۸ هـ ش.

۴- فصول فی فقه العربیة، رمضان عبد التواب، مکتبة الخانجی بالقاهرة، الطبعة السادسة، ۱۴۲۰ هـ

۵- فقه اللغة؛ مفهومه، موضوعاته، قضایاه، محمد بن ابراهیم الحمد، دار ابن خزیمة، الطبعة الثانیة،۱۴۳۰ هـق.

۶- فی اللغة العام، عبد العزیز احمد علام، دار کنوز المعرفة، القاهرة، الطبعة الأولی ۱۴۲۵ هـق.

۷- علم الدلالة، احمد مختار عمر، عالم الکتب، الطبعة الخامسة، ۱۹۹۸م.

۸- اللغة بین المعیاریة والوصفیة، تمام حسان، عالم الکتب، ۱۴۲۱ هـق.

۹- المعنی وظلال المعنی، محمد محمد یونس علی، دار المدار الاسلامی، الطبعة الثانیة، ۲۰۰۷م.

۱۰- منهج البحث اللغوی بین التراث وعلم اللغة الحدیث، علی زوین، دار الشؤون الثقافة العامة، الطبعة الاولی ۱۹۸۶م.

۱۱- المیسر فی فقه اللغة المطور، محمد محمد یونس علی، دار الکتاب الجدید المتحدة، الطبعة الأولی، ۲۰۰۹م.

۱۲- نگاهی تازه به دستور زبان، محمد رضا باطنی، الطبعة السادسة عشر، نشر آگه، 1393هـ ش.

سرفصل های ماده:

جلسات هفتگی	موضوعات	مقرر تدریس
۱	مفهوم اللغة؛ خصائصها وعلاقتها بالفکر والفرق بینها وبین الکلام	جزوه مدرس
۲	بین فقه اللغة وعلم اللغة ونبذة تاریخیة عن الدراسات اللغویة	دراسات فی فقه اللغة، ص۱۹ الی ۲۵
۳	مناهج البحث فی اللغة	دراسات فی فقه اللغة، ص۲۱ الی ۳۷ و جزوه مدرس
٤	مناهج البحث فی اللغة	دراسات فی فقه اللغة، ص۲۱ الی ۳۷ و جزوه مدرس
۵	اللغات السامیة؛ خصائصها وموطنها الأصلی وأهمیة الدراسات السامیة للعربیة	دراسات فی فقه اللغة،۴۱ الی ۵۲، ۷۱
٦	النقوش ومشکلة توثیق النصوص ومصادر الاحتجاج	دراسات فی فقه اللغة، ۴۹ الی ۵۱ فصول فی فقه العربیة، ص۵۰ الی ۶۸، وص ۹۵ الی ۱۰۷
۷	العربیة الباقیة واشهر لهجاتها وأهمیة دراسة اللهجات القدیمة والفرق بین لهجة تمیم وقریش	فصول فی فقه العربیة،ص۶۹ الی ۷۵ و ص۱۱۶ الی ۱۵۴ دراسات فی فقه اللغة، ۵۹ الی۱۰۵
۸	الفرق بین لهجة تمیم وقریش	دراسات فی فقه اللغة، ۷۲ الی۱۰۵
۹	الفرق بین لهجة تمیم وقریش	دراسات فی فقه اللغة، ۷۲ الی۱۰۵

۱۰	اللغة الأدبية واللغة الشعبية وظروف تكوّن اللغة الفصحى ومقاييس اللغويين فى الاخذ عن القبائل بين المنهجين(البصريين والكوفيين)	فصول فى فقه العربية، ص۷۶ الى ۱۰۷
۱۱	ظاهرة الاعراب	فصول فى فقه العربية، ۳۶۹ الى ۳۹۵ الميسر فى فقه اللغة المطور ۴۸ الى ۵۳، وص۶۴ الى ۶۶ فقه اللغة ۴۰۳ الى ۴۲۰
۱۲	ظاهرة الاعراب	فصول فى فقه العربية، ۳۶۹ الى ۳۹۵ الميسر فى فقه اللغة المطور ۴۸ الى ۵۳، وص۶۴ الى ۶۶ فقه اللغة ۴۰۳ الى ۴۲۰